

વિભાગ - A

- જ. પિક્ચરો. (1) માનવકલ્યાણલક્ષી અભિગમ (2) ગોયા (3) માધીમક (4) મેલ (5) સુભાષ (6) આંધ્ર પ્રદેશ (7) મધ્યરશીય (8) સ્વક્રીય (9) સંતોષ આલેખ (10) C.P.S.

વિભાગ - B.

- 11 સમગ્ર પૃથ્વીને સહે સહેમ તરીકે સ્વીકારીને તેમી લાડાલોકતાઓનો અભ્યસન કરો.
 (12) ડુંગર (13) કુંપનીઓની ઉત્પાદકતા અને કામગીરીમાં વધારો કરો.
 (14) એરોપ્લેન અને પેરોક્સિડ (15) મોર્નિંગ પારિર (16) લેલિયમ દેશના બ્રેસલ્ટ શહેરમાં (17) રાષ્ટ્રિક વસ્તુઓમાં આવાઓની ગણિતની સડક રેલમાર્ગ, નદી કે નહેરના કાંઠાની આંતર સ્થાનમાં ગણિતવાયેલી એવા મળે
 (18) સહેસિલ કચ્છમાં આવેલી માટીની યોગ્ય ઉપયોગે થઈ શકે તે માટે તે આંકડાક્રીય માટીને પહેલા યોગ્ય કાંઠાઓમાં સુવેલ્લી પડે છે એ સુધારાને આરંભ કરે છે. (19) પુવાલ આલેખ (20) લોકર ડેલા એવેલે દેશા સહ
 (21) પારમાળી દારાવલી માટી - સામાન્ય રીતે એવી લક્ષીરી કે જેમાં પિક્ચરલ નો ઉપયોગ કરવામાં આવેલ હોય તેને વાસ્તવ ડેરા કરે છે.

વિભાગ - C

- જ. ડુંગરમાં પ્રક્રિયા જવાલ.
 21 માનવભૂગોળ એવેલે પૃથ્વી ઉપર માનવબુવન વિકસોતું છે. માનવીની પ્રબલવ જરૂરિયાતો પારિર, કપડાં, વહેકોલા વગેરી ઉપર કુદરતી પરિભવ સરકર કરે છે. માનવ અને કુદરતી પરિભવોની પરસ્પર થતી આસરોની આભ્યાસ કરતી ભૂગોળને માનવભૂગોળ કહે છે. માનવભૂગોળ સરસ્પર પૃથ્વી અને ક્રિયાશીલ માનવી વચ્ચેના પરિવર્તનશીલ સંબંધોનું અધ્યયન કરે છે.
 22. કિલ્લક પ્રવૃત્તિના લક્ષણો :- માનવી દારા કાચામાલમાં થઈ સુખાંતરિત સીવલસુતુઓ લનાવ્યા - પ્રાકૃતિક સંક્રાંતિઓનું મૂલ્ય પૂલ જ વધારાવધ છે - કાચા માલનું તૈયાર માલમાં સુખાંતર કરતા તે કિંમતી લનીવધ છે. સવ્યાં કપાસની કિંમત કરતા તેમાંથી લનાવેલા તારની કિંમત વધારાવધ છે.
 (22) ભૂમિગત લનનકા લક્ષણો :- કોલનીને પૃથ્વીની સપાટીથી વધારે ઊંડાઈએ હોય - આ લનનકાર્ય પૂલ જ મુશ્કેલ છે. સમુદ્રકાંઠા છે. - પૂલ લચાલિ - ઊંડાઈએ આવેલી જાળોમાં દાળીપાર કીરી વાયુ ફીલાઈ જવાથઈ જાળમાં ભૂસ્ખલન વધારા થઈ આગ લાગવાથઈ જાગિક મુખ્ય પાત્ર છે. - વ્યકસિત વાણી સહેતન આંગોદેરા આ પ્રકારનું લનન કાર્ય કરે છે.
 (23) ઈન્ડિયન રેકોલિયુ અનેક પ્રકારની રેકોલિયુનું સંમુક્ત સ્વરૂપ છે. તેમાં સૂકમ ઈલેક્ટ્રોમિક્સ, કમ્પ્યુટર સંદેશાવલવહાર, કુમારલ અને સોલર ઈલેક્ટ્રોમિક્સ નો સમાવેશ. આઈ.ટી. એવેલે માટીનું સંચાલિત,

પ્રતિકેરિત, સંગ્રહ અને પ્રસારણમાં અણધારી થતા આધારો. તેમજ અંકીય વિકાસ દુરસંચાર ઉપગ્રહોને આધારી છે.

24) સંચારતંત્ર રાષ્ટ્ર અને વિદેશના વિકાસમાટે - આધુનિક સંચારતંત્રથી વિદેશ અને વીંધિક ગામમાં સેવાઈ ગાયું છે. વર્તમાન આર્થિક વિકાસ આધુનિક સંચારતંત્ર પર આધારિત છે - પૃથ્વી સપાટી પર કોઈપણકામ માં લગતી ઘણી ઘટનાઓને સુવંત જોવાય - દેશના આર્થિક, સામાજિક સંસ્કૃતિ, તથા સાંસ્કૃતિક વિકાસની સાથે સાથે રાષ્ટ્રીય સંકેતો અને આસંકેતોને જાણવી સાધવા સંચારતંત્ર - પૂર, કુદકાળ, ભૂકંપ, સુક્રવાળ ત્સુનામી, માનવસર્જિત આપણી વ્યવસ્થાપન માટે.

25) વસ્તુઓ અને સેવાઓની સ્વૈચ્છિક આપ લે ને વ્યાપાર કરે છે. બે પ્રકાર - આંતરિક વ્યાપાર - આંતરરાષ્ટ્રીય.
 આંતરિક વ્યાપાર - દેશની અંદર થતી સેવા અને સીધા વસ્તુઓની આપ-લે ને આંતરિક વ્યાપાર.
 - સીધા વસ્તુઓ અને સેવાઓની આપ લે જુદા જુદા દેશોની વચ્ચે થાય તેને આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર.

26) ગુણવત્તા વસાહતોના લક્ષણો: - ખેતી સૌંદર્ય મહત્વની પ્રવૃત્તિ - સર્જી વસતી લોકો પ્રાથમિક પ્રવૃત્તિઓ ખેતી, પશુપાલન, મત્સ્યાપચન - વચ્ચે પદોશી સંકેતો કરવી - પશુપાલનને ખેતીની આંતર્ગત ભાગ ગણાવે - સમુદાય કે નદી કિનારે ગુણ્ય વસાહતના લોકો મત્સ્યપ્રવૃત્તિ કરે છે. - ગુણવત્તા વસાહતોનાં કદ નાના - જનસંખ્યાનું પ્રમાણ સીધું.

27) સંસાધન સંચય પૃથ્વી ઉપર મળી આવતા જુદા જુદા પદાર્થો કે જેની ઉપયોગી માનવીએ ખોળાના વિકાસ માટે ક્યારેક હોય સેવા પદાર્થોને જુદા જુદા સંસાધન કરે છે. તેમાં કૌલિક અને અકૌલિક તબક્કો સમાવેશ થાય છે. મુખ્ય પ્રકાર: - જળસંસાધન, ભૂમિ, ખનિજ, સાગરીય, પશુસંસાધન માનવસંસાધન.

28) સમગ્ર વ્યવસ્થા પદ્ધતિ માટેની સમાનતાનું લક્ષણ દર્શાવે છે. આ પદ્ધતિમાં કોઈ વ્યવસ્થાની આંકડાકીય માટેની દર્શાવવા માટે સમાન મૂલ્ય દર્શાવતી રીતોઓને ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. પ્રાથમિક ભૂગણિતમાં પ્રદેશોની ઊંચાઈ સૂચવવા માટે સમતોલ્યતા રીતોઓની ઉપયોગ થાય. હવામાન નકશામાં સંકેતરૂપે તાપમાન તથા દબાણ દર્શાવતી રીતોઓ દર્શાવવામાં આવે છે. સુધ્ધ

28) સંતો પાંચરીતે દર્શાવાય. (1) રીતોસાલોષ (2) સંતોસાલોષ (3) રીતો અને સંતોસાલોષ (4) વિભાજિત વર્તુળ સાલોષ. (5) પ્રવાહ સાલોષ.

29) અવલોકિતોને સડતા ક્રમમાં ગીડવવા. 2, 3, 4, 5, 4, 6, 5, 7, 5. અવલોકિત 5 સૌથી વધુ (6 વખત) આવે છે. માટે માટેની લગુલક $Z = 5$ થશે.

(30) સાંકડાકીય મારતી એવો પૃથ્વી અપાટી પર કુદરતી સ્વભાવે સર્જિત વાલ્મી આવેલો છે. આ વાલ્મીમાં પ્રાદેશિક વિભવલક્ષી મારતીને ભૌતિક મારતી કહે છે. માનવસર્જિત વ્યાપારમાં વસ્તી-વસ્તીભિન્ન કૃષિ ઉત્પાદનના સાંકડા તથા કુદરતી વાલ્મીમાં જમિનો, પ્રાણીઓ, પુક્તી. આ બધા વાલ્મી સાંકડાકીય મારતીરૂપે એકત્રિત રૂપમાં આવે તો તેને સાંકડાકીય મારતી કહે છે.

વ્યાખ્યાન-D

* પ્રાથમિક વ્યાજ મુદ્દારત લખો.

(31) વિષયસાદઃ - મનુષ્યની બધાજ ક્રિયાઓ પર્યાવરણ હેરા મર્યાદામાં થાય છે - માનવી ભૌતિક પરિવહની સમર્થ લાયક છે - માનવીને મર્યાદિત પરિવહ ગણી - કોઈપણ માનવ સમુદાય, રાષ્ટ્રની વિકાસ માનવ સંસ્કૃતિ પ્રવન શૈલી અને વિકાસની યાત્રાને પ્રાકૃતિક પર્યાવરણ સમર કરે છે - હિપોક્રેટીસ, ઓરોસ્ટેલ, હિરોડોટીસ, સ્ક્રાબો, કાન્ડ, નિરર એવા આ ભસારદારોને સમુદાય - 20 મી સદીના પૂર્વોદ્ય મુદ્દા આ ભસારદારા વિકસતી રહી - કુમારી સુલેન સેમ્પલ તથા હંરિચન આ ભસારદારાના પ્રખર સમર્થક હતા.

(32) વ્યવહારક પરિપાલન - વધારે વ્યવસ્થા, વૈજ્ઞાનિક અને મૂડી પ્રદ્ય - પરિપેદાશોમાં જી વધુ આપક - પરિપાલની સીલાદ સુધારવાના પ્રયોગો વૈજ્ઞાનિક રીતે થાય - પરિપાલને થતા સંચિત્તિ મિદાવ પરિપેદાશો માં રહે - પરિપાલન દ્વારા દુધ - માંસ - સામુદાયીય ઇંડા વગેરે મોટા પ્રમાણમાં ઉત્પાદન વૈજ્ઞાનિક પ્રક્રિયાઓ તૈયાર કરીને ખાસ ડબ્બાઓમાં વંદ કરીને વધુના બજારોમાં મોકલ - પરિપાલને ઉચિત સાધાર સાધુ ઘાસ અને સ્વચ્છ વ્યવસ્થામાં આવે. - વધુના વિકસિત રાષ્ટ્રો આ પ્રકારે પરિપાલન કરે - મરદા બનકાને વૈજ્ઞાનિક રીતે ઉદ્યે.

(33) માનવીની સુવર્ણક પ્રકૃતિ : વ્યક્ષિ પ્રકારે કૌશલ્ય દેરાવતા માનવીની વ્યક્ષિ પ્રકારની સ્વેચ્છાઓ સમાવેશ થાય છે. વિશિષ્ટ યોગ આધારિત ઉદ્યોગો, સંશોધન અને વિકાસલક્ષી સ્વેચ્છા, ઉચ્ચ સ્તરની શિક્ષકીય કે વહીવટી સ્વેચ્છા, મારતીનું ઉત્પાદન અને વ્યક્ષિ સંશોધન અને દુરસંચાર વગેરે.

(34) સુવર્ણક ગરે ભુમદ્ય અને સંગ સમુદાયને જોડે છે. - સુવર્ણક ગરે બનાવવાનું ક્રીયે ક્રીય સેવિનમયર ફર્ડિનાન્ડ - દે - લેસેપ્સના ફર્લો - આ ગરેના કાવળી પશ્ચિમ યુરોપ અને દક્ષિણપૂર્વ એશિયાના દેશો વચ્ચેનું સંગર ઘરે - આ ગરે પર ઉત્તરમાં પોર્ટુગલ અને દક્ષિણમાં સુવર્ણક વંદર આવેલો છે - ગરે બનાવવાની શરૂઆત 15 મેચ, 1855માં કરવામાં આવી - 15 સેપ્ટેમ્બર 1866 વમાં મૂળ થ

35) ઈન્ટરનેટ વેબસાઇટ અંતરનેત્રનું મહત્વનું માધ્યમ. ઈન્ટરનેટ સૌથી મોટી ઈલેક્ટ્રોનિક પ્રણાલિ. વિશ્વના 180 કરોડથી વધુ લોકો સંકુલીત સાથે જોડાય. - કૌટુંબિક મધ્યસ્થ સંસ્થા દ્વારા ટેલિફોન મદદથી સરળતા સંદેશ વ્યવહારની મદદથી સમાચારનું કમ્પ્યુટરનું અધુ - જ્ઞાન અને માહિતીની દુનિયામાં સીધી સંપર્ક - ઈ-કોમર્સ તથા નાણાકીય લેવેડ-દેવેડ માટે - આઈસી જમીન વિવિધ બાજુની વિશાળ જાણકારી - વધુ માહિતી - સાઈબર ક્રાફ્ટી આગે વેપારી વધુ - વિશ્વને સાબરો લેતા વોર્મલ લોવેલ વેબ સ્ટ્ર સરળતાય. - વાર્તાસર - ફોન - સ્ક્રીન - ઈ-મેઈલ વગેરે સેવાઓ - સેલફો વધુ - રેલવે કે હવાઈ સમપરક જાણવા - જમાના દસ્તાવેજીય પદવહનની ઠીકીર લુકીંગ કરાવવા - ગુનેગારો સાથે કાંચકા અરેપીકી કાપરિભાગો જાણવા - સમિલાઈન જરીદવેસાહી - ક્રેડિટ કાર્ડ અને ડેબિટ કાર્ડ નાવિધિઓ માટે

36) દુનિયાના જુદા જુદા દેશો કે પ્રદેશોની સીક્વરનુઓને જોડે માટે દરિયાઈમાર્ગ - દરિયાઈ વ્યવહાર અને જમીન વ્યવહાર વચ્ચે સંબંધ વધાવવા કેસ્ટીમરી અને જમીન પરના વાહનો દ્વારા જાળવી રાકાય. બંદર પર લોકો દેશોમાંથી આવતા કરેલી સીક્વરનુઓને ઉત્તરમાં આવે છે. લોકો દેશોમાં ઉત્તરિત સીક્વરનુઓને જમકાન કરવામાં આવે - સાંતરવાણીય વ્યાપાર માટે - સરળતા

36) ભુક્ત વ્યાપાર પ્રદેશ હવે વિશાળ સાથકે પ્રદેશ તરીકે ઓળખાય. - સૌંદરિકાક એકમો પર જાણવામાં આવેલા જમતેજી હૂર કરાય. - સાચાની માલ પરની જકાત નાબૂદ કરી - સ્વપાયેલા ઉદ્યોગોને જરૂરી તમાન અગુરુજતાઓ સરકાર પૂરી પાડે - વિકાસશીલ દેશો સૌંદરિકાક ઉત્પાદનમાં વિકસિત દેશોને પરીફાઈ કરી કાકે એ માટે સરકાર જરૂરી સાથકે સહાય પૂરી પાડે - સાપુકારના પ્રદેશોમાં કાલે સાંતરવાણીય વ્યાપારમાં ગુણાત્મક વધારો થાય છે. સરકાર દ્વારા સહાય સૌંદરિકાક એકમો સપાય. - નાચનગર પ્રધા રદ - વિદેશી સકીલોને પ્રોત્સાહન આપવું - કામદાર લેવના કાચદાઓમાં ધૂરછાટ - જરૂરી પાયાની સ્કાવડી આપવી.

37) દેવનિ પ્રદૂષણની અસરો: - સ્વાસ્થ્યની માત્રા માળનીની સરળતાઈની સીમાથી વધા જાય તેને દેવનિ પ્રદૂષણ કરે - જાહેરીકરલા અને સૌંદરિકાકીકરલાના કારણે - યેતેગો તારે સવાજ વચ્ચે કામ કરવા લોકો લાંબાગાલે વહેસા - પાલુ કાલોમાં જોલે - સતતા ઠોચાઈદાઓ કામકરતા લોકો નોચલાય માડી - દોંધારવચ્ચે કામ કરતા લોકોમાં હૃદયના દબકારા વધા જાય - સૂંદસાની અને જોયાની કાકીઓ કરીલા.

જાકણું દુષિતપાણી સુક્રીમાં દાડેવાથી પરવાણાની સ્વચ્છતા પિનાર-
 સાગરીય બુલગટને ભારે ગુકરાવ-ખમિજતેલની સિદ્ધિનરીઓના દુષિત
 પાણીથી પિનાર-પરિવહન દરમ્યાન સુક્રીમાં ખમિજતેલ (લોકેષ ધ્યાય
 સાગરીય પારસ્થતિક તંત્રને ગુકરાવ-ખમિજતેલના ભચાલ ટાંકાં
 સુક્રીમાં સાર્ફ કચ્ચાલી સુક્રીની સપાટી પર ખમિજતેલનું વિચાલ થર
 બની જાય છે. તેથી સાગરીય વનસ્પતિને ગુકરાવ-સાગરીય સમસ્ત્યાસ

ઉકેલના માર્ગો - સારોનો સને ઉકેલોનો દુષિત પાણી સોમ સ્ત્રીરમેર
 સાચા પદ્ધી સુક્રીમાં દાડેવા - કૌલ વૈવિધ્યને લચાવવા માટે સાચા કો
 ને મરીન નેશનલ પાર્ક કરે છે - સુક્રીજલનો ઉપયોગ કરી સુદ્ધ જલ
 મેળવવા પદ્ધી સનિકાસ્યુકા વધારું જલ કરી સુક્રીમાં દાડેવું જાઈ. પરસ્થ-
 દરમ્યાન ખમિજ તેલ સુક્રીમાં લોકે નવાય તેની કાલપુ સીધી.
 સાગરીય સંસ્થાપનની કાલવણી થાય તે માટે લોકોમાં જાગૃતિ લાવવા

(43) મુખ્ય સાંસ્થાસ્ત્રીય રેલમાર્ગો :- ① સોરઠરમેલ સંસ્થાપન રેલમાર્ગો :-
 સુરોપમાં ક્રાન્સના પેરિયલી ગુર્કીના ઇસ્તાંપુલ સુદ્ધ સાત દેશને જોડતો
 રેલમાર્ગ ભયદમાં પ્રથમ ② ડ્રાન્સ સાંસ્થાપન :- સોરઠયાનો સીધી
 લાંબો તેમજ મદ્યનો રેલમાર્ગ, પશ્ચિમમાં સાવેલો સોર પિરુસલગનો
 પૂર્વમાં સાવેલો લોડવાસ્થકે સાચે જોડે છે. આ રેલમાર્ગ રેલમાર્ગ છે. -
 તેની લંબાઈ ૧૩૩૨ કી.મી છે. ③ કુનડા પેરોસ્ટિક રેલમાર્ગ :- કુનેડાના
 પશ્ચિમ કિનારા પર સાવેલો વાનકુવરને પૂર્વકિનારા હોલીફુસ સાચે
 સા રેલમાર્ગ જોડે છે. સોરોગોલક પ્રદેશ - પોચા લોકડાનો વનપ્રદેશ
 પુરીના થઈ પ્રદેશો સાચે જોડતો હોવાથી તેનું સાચિકે મરત્વ વધુ -
 તેની લંબાઈ ૧,૦૬૦ કી.મી છે ④ વ્લેનીસ સોરઠ :- વાલ્પારાઈસા
 રેલમાર્ગ :- આ દરજાલો સમેરિકામાં - સાઈફરવાના વ્લેનીસ સોરઠ
 સિલીના વાલ્પારાઈસા સાચે જોડે - સુક્રી સપાટીથી ૩૧૬૦ મીટરજામે
 ઉચ્ચતાના ઘાટ પચારી કરી સોરઠ પર્વત-શીલોને પાર કરે છે ⑤

લોરેસા રેલમાર્ગ :- આ કુનડાનો મુખ્ય - સાંસ્થાપના તોલાડોત્રોઈ
 સુક્રીકિનારી સાવેલો ઠાર-સસ-સલામ સુદ્ધ જાય ⑥ લોરેસાવાનાનો :-
 લોરેસાવાના સને સિમલાને વધને ભૂમિલોહિટી મદ્ય સાઈફન દેશને
 દરજાલો સાઈફ સાચે જોડે.

(44) પ્રધુષણ સરકાલવાનો ઉપાયો :- પચારી કચ્ચાની સાંસ્થાપના પ્રધુષણકી
 ભકાલ કચ્ચાનું સાચિકેન - કૌલિક લાતરી કૌલિક સ્ત્રીરનાશકોનો
 ઉપયોગ થધારથી - બધી કિનારી ધાર્મિક કે સાંસ્થાપક મેલામાં દરમ્યા
 જોયા મળતા પચારી કે ધન ઉચરાનો ભકાલ વેરોભક ઠીકુઓ.

- ઉદ્યોગોમાંથી નિકળતા દૂષિત વાયુઓ, ખુબી કચરો કે દળકચરાનાંથી દૂષિત ક્ષેત્રો દૂર કરવાની પ્રક્રિયા બાદ જ તેનો નિકાલ - નવા ઉદ્યોગો સ્થાપવાની શુભાભાવનાં તેનાથી થવાના પ્રયત્નોને સરકારી-સામાજિક આયોજન કમ્યુનિટી - વનીકરણ - જંગલો સંભાળવા - વાહનોની ડીકાર્બનમાં જરૂરી ફિક્સર કરી રવા કરને દેશનિ પ્રયત્નો સરકારી-કાયદાઓનું પાલન - ભાવિ પેઢીને સ્વચ્છ કરી જાગૃત કરવી - શોમાલથી રાખવા - આનારે સાચુંક સલામત ભરતિને સૂચી બધું - સ્વચ્છતા સંભાળવાનું સક્રિય - સૂર્ય ઉર્જાનો ઉપયોગ વધારવો - સ્વચ્છતામાં સ્ત્રીઓનું ભાગીદારી - ઉદ્યોગોને શહેરથી દૂર રાખવા - ઉપનગરો નૈધાર - બાગીચાઓની સંભાળ વધારવી. સાચું

(44) ભૂખમરાની પરિસ્થિતિ કયા સંજોગોમાં - વિરભાન, શરીર રક્તમાં રાખવા જરૂરી પોષક ક્ષેત્રો અને ઉર્જાની શરીરમાં ભારે ઉભાવને ભૂખમરી કહે છે. - સ્નાયુઓ ભારે સંકોચ - આ બધાં બધાં પાછળ દુષ્ટકાલ - પૂર - વાવાઝોડો, તીવ્ર વજા કીડકોનો ઉપરૂપ કુદરત કારણો છે. - યુદ્ધ કે સમકીય સરકારવાને કારણે આનું ઉત્પાદન ઘટે - ગરબેલ વોર્મિંગથી પણ સ્નાયુઓ તેની ઊભી ધાય જેથી ભૂખમરી.

(45) ગામીલા વસાહત વસાહત :- કદ અને કાર્યકારિતાના આધારે સામુહિક વસાહતોને મુખ્ય વ્યાજ - ગામીલા વસાહત (2) શહેરી વસાહત ગામીલા વસાહતના પ્રકાર :- લંબચરિત્ર પ્રણાલી :- રૂબરૂપ મેદાનોમાં જમીની, ઈકરાયલ, સૂચ્ચ, ગંગાના મેદાનોમાં.

(2) રેખિક પ્રણાલી :- આવાસોની ગાઢવણી સડક, રેલમાર્ગ, નદી, બંદર કે સમુદ્ર કિનારાના સમાંતર સ્થિતિમાં ગાઢવાયેલી છે. વિજનપ્રણાલી કહે

(3) મુક્તીય પ્રણાલી :- સંગરકાંઠે માછીમારો તથા સગાવિવારો યેરા મુક્તીય વસાહત સમાય - પશ્ચિમ બંગાળમાં તલાવની ફરતે મુક્તીય વસાહતો છે.

(4) ત્રિકોણીય વસાહત પ્રણાલી :- નદીઓના સંગમ સ્થાન નવુક સમાય નદી કિનારાના સ્વચ્છને લીધે વસાહતનું નીલિક વિસ્તરણ ત્રિકોણીય આકારમાં ગાઢવાય છે. મંડોલી અને કુશારી નદી વચ્ચે ત્રિકોણીય વસાહતનું નમૂનો મળ્યું છે.

(5) ઉપમુક્તીય વસાહત પ્રણાલી :- વલોક લેલ નદી કે વક્રાકારના માર્ગે ના કિનારો નવેા મળે - વલોકની સાથે સાથે આ વસાહત આકાર પામી જાય છે.

(46) નકશો :- (1) જહાજ લાંબકામ માર્ગે લંદર - પિશાબાવરૂન - (2) સિલિકમ - (3) દામિક સ્થળ - વારાણસી (4) ગરમ કપડાના ઉદ્યોગોનું કેન્દ્ર - સમુદ્રસર. દિલ્લીને કલિકતી સાથે જોડતો રેલમાર્ગ - સરકારવાળ - લાજનો